

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 407)

Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair 31.5.1989 Tarihli ve 3567 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/382, 1/258)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/2695

22.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

1/402 Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/1847

3.5.1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

1/653 Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-640/06873

3.12.1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 5.11.1993 tarihinde kararlaştırılan "Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller

Başbakan

GENEL GEREKÇE

7.6.1985 tarihinde yürürlüğe giren 3212 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından üretilen, yurt içinden veya yurt dışından çeşitli yollarla elde edilen her cins ve sınıf ikmal maddelerinden HEK durumunda olan ve hurdaya ayrılanlar ile ihtiyaç fazlası bulunan veya çeşitli sebeplerle kadro dışı bırakılanların, Türkiye Cumhuriyetinin dış siyasi tutum ve menfaatlerine aykırı olmamak şartıyla dost veya müttefik devletlere bağışlanması veya satılması imkânı getirilmiştir. Ancak 3212 sayılı Kanunun uygulanması sırasında, yabancı ülkelerin özellikle hizmet dışı ikmal maddeleriyle harp silah, vasıta ve araçlarını talep etmedikleri, bu tür maddelere sadece yabancı özel kuruluşların talip oldukları görülmüştür. Anılan maddedeki imkânın "yabancı devletlerle" sınırlı tutulmuş olması, ihtiyaç fazlası malzemenin yabancı özel kuruluşlara satışına ve dolayısıyla gerektiği gibi değerlendirilmesine engel teşkil etmiştir.

Belirtilen nedenle Tasarı ile, 3212 sayılı Kanununun 2 nci maddesi kapsamında bulunan malzemelerin, Türkiye Cumhuriyetinin dış siyasî tutum ve menfaatlerine aykırı olmamak ve bu konuda Dışişleri Bakanlığının uygun mütalaası alınmak şartıyla, dost veya müttefik devletlerin yanısıra bu devletlerin kamu veya özel kurum ve kuruluşlarına satışına imkân sağlanmakta, böylece Kanunun kapsamı genişletilerek işlerlik kazandırılmaktadır. Bu düzenleme, ilköğretimin en önemli ihtiyacı olan dış satımın ve dolayısıyla döviz girdilerinin artırılmasında Türk Silahlı Kuvvetlerinin olumlu katkıda bulunmasına imkân sağlayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Genel gerekçede açıklanan sebeplerle, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından üretilen, yurt içinden veya yurt dışından çeşitli yollarla elden edilen her cins ve sınıf ikmal maddelerinden HEK durumunda olan ve hurdaya ayrılanlar ile ihtiyaç fazlası bulunan veya çeşitli nedenlerle kadro dışı bırakılanların, dost veya müttefik devletlerin yanısıra bunların kamu veya özel kurum ve kuruluşlarına satılmasına imkân sağlanmaktadır. Ancak, ihtiyaç fazlası mal ve hizmetlerin satışının Türkiye Cumhuriyetinin dış siyasî tutum ve menfaatlerine zarar vermemesi esas olduğundan, bu konuda Dışişleri Bakanlığının görüşüne başvurulacak ve olumlu mütalaa alınması halinde işlem yapılacaktır.

Maddede, ihtiyaç fazlası mal veya hizmeti talep eden unsurun devlet veyahut yabancı ülkelerdeki kamu veya özel sektör kurum ve kuruluşları olması bakımından fark gözetilmemiştir. Bu itibarla, dost veya müttefik devletlerin kamu veya özel sektöre ait kurum ve kuruluşlarına yapılacak satışlarda da, dost veya müttefik devletlere tatbik edilen esaslar uygulanacaktır.

Yine madde ile, ihtiyaç fazlası malzemeler konusunda dost veya müttefik devletlere Kanununun 2 nci maddesinin (B) bendinin alt bentlerinde yer alan tüm imkânların sağlanması, buna karşılık bu devletlerde bulunan kamu veya özel sektöre ait kurum ve kuruluşlara, (B) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde belirtilen imkânların tanınmaması öngörülmüştür.

Madde 2. – Madde ile; Kanununun 3 üncü maddesinin (5) numaralı bendi yeniden düzenlenerek, bu bent kapsamına dost veya müttefik devletlerde bulunan kamu veya özel sektöre ait kurum ve kuruluşlar dahil edilmekte, maddenin sonuna eklenen fıkra ile de; “hizmet” tanımı içerisinde yer alan kara, deniz ve hava araçları, gereç, silah, bina ve arazi tahsisi hususunun, dost veya müttefik devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum ve kuruluşlar hakkında uygulanmaması hüküm altına alınmaktadır. Böylece, anılan araç, gereç, silah, bina ve arazinin tahsis işlemi, sadece dost veya müttefik devletlere tanınacak, bu devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kuruluşlar ise eğitim, teknik bilgi, bakım, onarım, kurtarma ve müşavirlik hizmetlerinden yararlanabileceklerdir.

Madde 3. – Yürürlük maddesidir.

Madde 4. – Yürütme maddesidir.

Türkiye Cumhurbaşkanlığı

Ankara

15.6.1989

KAN. KAR. : 39-18/A-3-89-294

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisince 31.5.1989 tarihinde kabul edilen 3567 sayılı “Silâhlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun” incelenmiş bulunmaktadır.

1. 3212 sayılı Kanunun 2 nci maddesi (B) bendi hükmü ile Türk Silâhlı Kuvvetleri tarafından üretilen, yurt içinden ve yurt dışından çeşitli yollarla elde edilen her cins ve sınıf ikmal maddelerinden HEK ve hurdada ayrılanlar ile ihtiyaç fazlası bulunan veya çeşitli sebeplerle kadro dışı bırakılanların, Türkiye Cumhuriyetinin dış siyasî tutum ve menfaatlerine aykırı olmamak şartıyla dost veya müttefik devletlere bağışlanması, maliyet değerinden az bedel karşılığında yardım olarak verilmesi, satılması, bu malların diğer devlet kurum ve kuruluşlarına satışı konusunda alıcı devlete, kurum ve kuruluşlara yetki verilmesi imkânını tanımaktadır.

Bu düzenlemeye göre yabancı kamu ve özel kuruluşları 2/B maddesinde sayılan imkânlardan yararlanamamaktadır. Bu noktadan hareketle (B) bendindeki imkânlardan anılan kuruluşların da yararlanabilmeleri için (B) bendinin birinci cümlesi “Dışişleri Bakanlığının mütalaâsı ile Türkiye Cumhuriyetinin dış siyasî tutum ve menfaatlerine aykırı olmadığı belirlenmesi şartıyla dost veya müttefik devletler ile bu devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum ve kuruluşlara” şeklinde değiştirilmektedir.

Ancak Kanunun genel gerekçesi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunda yabancı devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum veya kuruluşlara bu imkânlardan sadece satışın tanınması için değişikliğin yapıldığı belirtilmesine karşılık, madde gerekçesi ile Millî Savunma Komisyonu Raporunda bağışlamanın, değerinden az bedel karşılığında yardım olarak verilmenin ve satışın sağlanması için böyle bir düzenlemenin yapıldığı ifadesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu çelişkili açıklamalara karşın, değişen kanun metni karşısında, 2 nci maddenin (B) bendinin alt bentlerinde yer alan tüm imkânlardan dost veya müttefik devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum ve kuruluşlar yararlanabileceklerdir.

Devletler Hukukunda temel kural devletlerin veya devletler arası kuruluşların birbirlerine muhatap olmalarıdır. Zira gerek Adalet Divanı kararlarında, gerekse öğretide bağımsızlığa sahip devletler ile devletler arası kuruluşların hukuk sujesi olacağı ve birbirleri ile hukukî ilişkilere girebileceği kabul edilmektedir. Bu kural doğrultusunda teamül ve sözleşmelere dayanarak devletler silâh, araç, gereç de dahil olmak üzere birbirlerine her türlü yardımda bulunmaktadırlar. Buna karşılık silâhlı Kuvvetlere ait malzemenin yardım niteliğinde yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına devredilmesi söz konusu olmamaktadır. Bu bakımdan Devletin mal varlığını oluşturan varlıklardan biri olan Türk Silâhlı Kuvvetlerine ait her cins ve sınıf ikmal maddelerinin, yabancı devlet kamu ve özel kuruluşlarına bağış yolu ile veya değerinden az bedel karşılığında yardım olarak verilmesi yasayla dahi olsa Devlet maliyesi bakımından yabancılar lehine bir yüklenmeyi gerektirecek ve bazı Devlet malları yönünden feragatı tazammun edecek nitelikte görülmektedir. Bu ise anılan Kanunun ruh ve esprisi ile çatıştığı gibi Devletin malî hakları yönünden genel mevzuatla da, çelişir nitelik taşımaktadır.

Bu nedenle yabancı devlet kamu ve özel kuruluşlarına Devletimiz maliyesi ve gelirleri aleyhine hak tanıyacak şekilde yapılan düzenlemenin, doğrudan doğruya sadece satışı amaçlayacak ve sağlayacak biçimde yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

2. Kanunun 2 nci maddesi ile 3212 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (5) numaralı bendi değiştirilmekte, hizmet tanımı kapsamına "... ve ülkelerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum veya kuruluşlar" ibareleri eklenmektedir. Kanunun madde gerekçesinde "Bu maddeyle 1 inci maddede ile yapılan değişikliğe paralellik arzedecek şekilde Kanunun 3 üncü maddesinin (5) numaralı bendi kapsamına dost ülkelerin kamu veya özel kurum ve kuruluşları ithal olunmuştur." denilmektedir. Oysa 3 üncü maddenin (5) numaralı bendi 2 nci maddenin (B) bendi ile ilişkili olmayıp aksine anılan maddenin (C) bendinde yer alan hizmet tanımını açıklamaktadır.

Bu bakımdan yapılan değişiklikle, 2 nci maddenin (B) bendi ile bir ilişki kurmak mümkün olmadığı gibi, mülkiyeti elde olmak kaydıyla da olsa yabancı devletlerin kamu veya özel nitelikteki kuruluşlarına, kara, deniz ve hava araçları ile gereç, silâh, bina ve arazilerin tahsis edilmesinin yurukarında da belirtilen nedenlerle mümkün olmadığı düşünülmektedir.

Amaçlanan konu ile düzenlemenin birbirini tutmadığı belirlendiğinden, değişikliğin amaç doğrultusunda yapılması uygun olacaktır.

3. Bu nedenlerle 31.5.1989 tarih ve 3567 sayılı "Silâhlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımlarının Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun" Anayasanın 89 uncu maddesi gereğince bir defa daha görüşülmek üzere iade edilmiştir.

Arz olunur.

Kenan Evren
Cumhurbaşkanı

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/382, 1/258
Karar No. : 105

17.4.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 20 nci Yasama Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, ancak dönemin sona ermesi nedeniyle kanunlaşamayarak kadük olan ve Hükümetçe yenilenerek Başkanlıkça 29.6.1999 tarihinde tali komisyon olarak Millî Savunma Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Silâhlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımlarının Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı" ile Başkanlıkça 17.6.1999 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Silâhlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımlarının Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair 31.5.1989 Tarih ve 3567 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi", Komisyonumuzun 12.4.2000 tarihinde Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Sabahattin Çakmakoğlu ile Millî Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla yapmış olduğu 48 inci birleşimde, birbirleriyle ilgili görülerek İçtüzüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilmek suretiyle incelenip görüşülmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 407)

Bilindiği gibi, 30.5.1985 tarihli ve 3212 sayılı Kanun, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından üretilen, yurt içinden veya yurt dışından çeşitli yollarla temin edilen her cins ve sınıf ikmal maddelerinden HEK durumunda olanlar, hurdaya ayrılanlar ve ihtiyaç fazlası bulunan veya çeşitli sebeplerle kadro dışı bırakılanların dost veya müttefik devletlere satılabilmesine, değerinden az bedel karşılığında yardım olarak verilebilmesine veya bağışlanabilmesine imkân vermektedir. Ancak, uygulamada anılan mal ve malzemeye yabancı devletlerin ilgi göstermedikleri, sadece yabancı özel kuruluşların konuyla ilgilendikleri anlaşılmıştır. Söz konusu Kanun ise anılan mal ve malzemenin özel kuruluşlara satılmasına imkân vermemektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisince 31.5.1989 tarihinde kabul edilen 3567 sayılı Kanun ise söz konusu mal ve malzemenin dost veya müttefik devletlerin yanı sıra bu devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum ve kuruluşlara da satılabilmesini, değerinden az bedel karşılığında yardım olarak verilebilmesini veya bağışlanabilmesini mümkün kılmaktadır.

Anılan Kanunun Anayasanın 89 uncu maddesi gereğince Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülme üzere geri gönderme tezkeresinde;

— Devletler hukukunda, ancak devletlerin veya devletler arası kuruluşların birbirlerine muhatap olabilecekleri ve bunun temel bir kural olduğu, bu kural doğrultusunda teamül ve sözleşmelere dayanarak devletlerin silah araç, gereç de dahil olmak üzere birbirlerine her türlü yardımda bulunabilecekleri, buna karşılık Silahlı Kuvvetlere ait malzemenin yardım niteliğinde yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına devredilmesinin söz konusu olamayacağı, bu bakımdan devletin mal varlığını oluşturan varlıklardan biri olan Türk Silahlı Kuvvetlerine ait her cins ve sınıf ikmal maddelerinin, yabancı devlet kamu ve özel kuruluşlarına bağış yolu ile veya değerinden az bedel karşılığında yardım olarak verilmesinin kanunla dahi olsa devlet maliyesi yönünden yabancılar lehine bir yüklenmeyi gerektireceği ve bazı devlet malları yönünden feragatı içerecek nitelikte görüldüğü, bunun ise devletin malî hakları yönünden genel mevzuatla da çelişir nitelikte olduğu, düzenlemenin sadece satışı amaçlayacak ve sağlayacak biçimde yapılmasının uygun olacağı,

— Mülkiyeti elde olmak kaydıyla da olsa, yabancı devletlerin kamu veya özel nitelikteki kuruluşlarına, kara, deniz ve hava araçları ile gereç, silah, bina ve arazilerin tahsis edilmesinin yukarıdaki gerekçe ile mümkün olamayacağı ifade edilmektedir.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde ise; Cumhurbaşkanlığının geri gönderme gerekçesinde belirtilen hususların da dikkate alınması suretiyle, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaç fazlası, HEK durumunda olan veya hurdaya ayrılmış olan mal ve malzemesinin Türkiye Cumhuriyetinin dış siyasi tutum ve menfaatlerine aykırı olmadığına Dışişleri Bakanlığının mütalaası ile belirlenmesi şartıyla dost veya müttefik devletlerin kamu veya özel kurum ve kuruluşlarına da satılabilmesine imkân tanınmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

— Silahlı Kuvvetlerin elinde bulunan ihtiyaç fazlası mal ve malzemenin satışının nitelikleri dolayısıyla özel hükümlere tâbi olmasının yerinde bir uygulama olduğu,

— Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaç fazlası mal ve malzemesinin satışına ilişkin işlemlerin, sistemin bütünlüğü ve vergi tekniği açısından katma değer vergisine tâbi olması gerektiği,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

— Tasarının, uygulamada ortaya çıkan bir eksikliğin giderilmesi amacıyla hazırlandığı, 3212 sayılı Kanun ile getirilen ve ihtiyaç fazlası mal ve malzemenin yabancı devletlere satışına ilişkin düzenlemenin, yabancı devletlerin ilgi göstermemesi nedeniyle beklenen vermediği, bu nedenle söz konusu mal ve malzemenin bedel karşılığında yabancı özel kuruluşlara satılması imkânının getirilmesinde yarar bulunduğu,

— Tasarımın yasallaşması halinde ihtiyaç fazlası malzemenin satışından elde edilecek gelirin ül-
kemizin döviz gelirlerini artıracığı,

İfade edilmiştir.

Tümü üzerindeki görüşmeleri müteakip Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsene-
rek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarımın;

— 3212 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (B) bendinin değiştirilmesini öngören çerçeve 1 in-
ci maddesi (b) ve (c) alt bentlerinin anlatıma açıklık kazandırmak amacıyla yeniden düzenlenmesi
suretiyle,

— Çerçeve 2 nci maddesi aynen,

— 3212 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin değiştirilmesini öngören ve bu Kanun uyarınca sa-
tılabak mal ve malzemelerden elde edilecek gelirin katma değer vergisi ve damga vergisine tâbi ola-
cağına ilişkin bir düzenlemenin, Tasarıya yeni 3 üncü madde olarak ilave edilmesi suretiyle,

— Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeleri 4 ve 5 inci maddeler olarak aynen,
Kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Metin Şahin
Antalya
Bu Raporun Sözcüsü
Süleyman Coşkun
Burdur
Üye
Abdülkadir Akcan
Afyon
Üye
Hikmet Uluğbay
Ankara
Üye
Ali Uzunurmak
Aydın
Üye
Oğuz Tezmen
Bursa
Üye
Mücahit Himoğlu
Erzurum
Üye
Mehmet Dönen
Hatay
(İmzada bulunamadı)
Üye
Ali Er
İçel

Başkanvekili
Mehmet Hanifi Tiryaki
Gaziantep
Kâtip
Cafer Tufan Yazıcıoğlu
Bartın
Üye
Gaffar Yakın
Afyon
Üye
Cengiz Aydoğan
Antalya
Üye
M. Altan Karapaşaoğlu
Bursa
Üye
Hakkı Duran
Çankırı
Üye
Aslan Polat
Erzurum
Üye
Ramazan Gül
Isparta
Üye
Aydın Ayaydın
İstanbul

Üye
Ali Coşkun
İstanbul
Üye
Masum Türker
İstanbul
Üye
İlhami Yılmaz
Karabük

Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Üye
Veysi Şahin
Mardin
Üye
Tarık Cengiz
Samsun
Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

Üye
Nesrin Nas
İstanbul
Üye
Hasan Metin
İzmir
Üye
Zeki Ünal
Karaman
(İmzada bulunamadı)
Üye
Ali Gebeş
Konya
Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya
Üye
Kemal Kabataş
Samsun
Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

ANAYASANIN 89 UNCU MADDESİ GEREĞİNCE CUMHURBAŞKANINCA BİR DAHA
GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN KANUN

**SİLAHLI KUVVETLER İHTİYAÇ FAZLASI MAL VE HİZMETLERİNİN SATIŞ, HİBE,
DEVİR VE ELDEN ÇIKARILMASI; DİĞER DEVLETLER ADINA YURT DIŞI VE YURT
İÇİ ALIMLARIN YAPILMASI VE EĞİTİM GÖRECEK YABANCI PERSONEL HAKKINDA
KANUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN**

Kanun No. : 3567

Kabul Tarihi : 31.5.1989

MADDE 1. – 30.5.1985 tarihli ve 3212 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (B) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının miltalaası ile Türkiye Cumhuriyetinin dış siyasî tutum ve menfaatlerine aykırı olmadığının belirlenmesi şartıyla dost veya müttefik devletler ile bu devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum ve kuruluşlara;

MADDE 2. – 30.5.1985 tarihli ve 3212 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin 5 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

5. Hizmet :

Taraflar arasındaki (Kamu veya özel nitelikteki kuruluş ve şahıslar ile dost ülkeler ve bu ülkelerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum veya kuruluşlar) anlaşmaya göre; bir işin yapılması için verilecek eğitim, teknik bilgi, bakım, onarım, kurtarma, liman ve müşavirlik desteği ile mülkiyeti elde olmak kaydıyla tahsis edilebilecek kara, deniz ve hava araçları, gereç, silah, bina ve araziyi;

MADDE 3. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

SİLAHLI KUVVETLER İHTİYAÇ FAZLASI MAL VE HİZMETLERİNİN SATIŞ, HİBE, DEVİR VE ELDEN ÇIKARILMASI; DİĞER DEVLETLER ADINA YURT DIŞI VE YURT İÇİ ALIMLARIN YAPILMASI VE EĞİTİM GÖRECEK YABANCI PERSONEL HAKKINDA KANUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 30.5.1985 tarihli ve 3212 sayılı Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"B) Türkiye Cumhuriyetinin dış siyasi tutum ve menfaatlerine aykırı olmadığının Dışişleri Bakanlığının mütalaasıyla belirlenmesi şartıyla dost veya müttefik devletlere; ayrıca, (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen hususlar hariç olmak üzere, bu devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum ve kuruluşlara;

- a) Bağışlanmasını,
- b) Değerinden az bedel karşılığında yardım olarak verilmesini,
- c) Maliyet değerinden veya bunun üzerinden belirli bir kârla satılmasını,

d) Satılan silah ve malzemenin diğer devlet, kurum ve kuruluşlara satışı konusunda alıcı devlete, kurum ve kuruluşlara yetki verilmesini,"

MADDE 2. - 3212 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (5) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"5. Hizmet :

Taraflar (kamu veya özel nitelikteki kuruluş ve şahıslar ile dost veya müttefik devletler, bu devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum veya kuruluşlar) arasındaki anlaşmaya göre; bir işin yapılması için verilecek eğitim, teknik bilgi, bakım, onarım, kurtarma, li-

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

SİLAHLI KUVVETLER İHTİYAÇ FAZLASI MAL VE HİZMETLERİNİN SATIŞ, HİBE, DEVİR VE ELDEN ÇIKARILMASI; DİĞER DEVLETLER ADINA YURT DIŞI VE YURT İÇİ ALIMLARIN YAPILMASI VE EĞİTİM GÖRECEK YABANCI PERSONEL HAKKINDA KANUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 30.5.1985 tarihli ve 3212 sayılı Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"B) Türkiye Cumhuriyetinin dış siyasi tutum ve menfaatlerine aykırı olmadığının Dışişleri Bakanlığının mütalaasıyla belirlenmesi şartıyla dost veya müttefik devletlere; ayrıca, (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen hususlar hariç olmak üzere, bu devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum ve kuruluşlara;

- a) Bağışlanmasını,
- b) Usulüne uygun olarak belirlenen değerinden az bedel karşılığında yardım olarak verilmesini,
- c) Maliyet değerinden veya maliyetin üzerinde bir değerden satılmasını,

d) Satılan silah ve malzemenin diğer devlet, kurum ve kuruluşlara satışı konusunda alıcı devlete, kurum ve kuruluşlara yetki verilmesini,"

MADDE 2. - 3212 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (5) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"5. Hizmet :

Taraflar (kamu veya özel nitelikteki kuruluş ve şahıslar ile dost veya müttefik devletler, bu devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum veya kuruluşlar) arasındaki anlaşmaya göre; bir işin yapılması için verilecek eğitim, teknik bilgi, bakım, onarım, kurtarma, li-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

man ve müşavirlik desteği ile mülkiyeti elde olmak kaydıyla tahsis edilebilecek kara, deniz ve hava araçları, gereç, silah, bina ve araziyi;"

"Ancak, dost veya müttefik devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum veya kuruluşlar hakkında birinci fıkranın (5) numaralı bendindeki tahsis hükmü uygulanmaz."

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan

Başb. Yrd. ve Dışişleri Bakanı

M. Karayalçın

Devlet Bakanı

M. Gazioğlu

Devlet Bakanı

T. Akyol

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

E. Şahin

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Bay. ve İskan Bakanı

O. Kubaracıbaşı

Tarım ve Köyleri Bakanı V.

M. Çiloğlu

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

V. Atasoy

Orman Bakanı

H. Ekinci

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

İ. Tez

Devlet Bakanı

G. Müftüoğlu

Devlet Bakanı

C. Erhan

Devlet Bakanı

A. Şanal

Millî Savunma Bakanı

M. Gölhan

Maliye Bakanı

İ. Atilla

Sağlık Bakanı

R. Serdaroğlu

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

M. Moğultay

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

B. S. Daçe

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

M. Çiloğlu

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

İçişleri Bakanı

N. Mentеше

Millî Eğitim Bakanı

N. Ayaz

Ulaştırma Bakanı

M. Köstepen

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Turizm Bakanı

A. Ateş

Çevre Bakanı

R. Akçalı

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

man ve müşavirlik desteği ile mülkiyeti elde olmak kaydıyla tahsis edilebilecek kara, deniz ve hava araçları, gereç, silah, bina ve araziyi;"

"Ancak, dost veya müttefik devletlerde bulunan kamu veya özel nitelikteki kurum veya kuruluşlar hakkında birinci fıkranın (5) numaralı bendindeki tahsis hükmü uygulanmaz."

MADDE 3. — 3212 sayılı Kanunun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 8. — Bu Kanun hükümlerine göre sağlanacak ihtiyaçlar ve bunlarla ilgili muameleler, Katma Değer Vergisi ve Damga Vergisi hariç, her türlü vergi, resim, harç ve resmî kuruluşlara ait ardiye ücretinden muaftır."

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.